

Antonius onderweg

Parochieblad van de Antonius van Paduakerk in Nijmegen-Oost

Allerzielen....Voor wie steek jij een kaarsje op?

De eerste dagen van november zijn vanouds de dagen waarop bij ons de doden worden herdacht. Er worden overal weer bloemen gelegd op hun graven, thuis bij de foto's van onze eigen lieve doden wordt een lichtje aangestoken. We willen onze geliefde doden niet prijs geven aan de vergetelheid. De dood is steeds weer opnieuw een onaangekondigde, onaangename gast in ons bestaan. Hij is -zo zou je kunnen zeggen- alom tegenwoordig in onze levens. Gelukkig niet altijd in eigen huis, maar via werk, vriendenkring, buurt, parochie altijd toch ook dichtbij. Massaal worden we bijna iedere dag met haar geconfronteerd via het nieuws en de media, soms met velen, soms zelfs met honderden of nog meer tegelijk. Het is voor ons allen te groot, te onbegrijpelijk dat mensen elkaar in 2017 nog zo naar het leven kunnen staan. Vaak komt die dood van velen ook niet verder meer dan ons trommelvlies, maar, soms even treft deze massale dood onze verontwaardiging en raakt ze zelfs ons hart, wanneer de massa een gezicht krijgt in een jongetje angespoeld op het strand of in de angstuitdrukking van een eenzaam huilend kind tussen de puinhopen van zijn verwoeste huis. De dood zit diep in ieder van ons en

daarom kan ze ons ook diep raken. Op een heel andere manier is de dood de laatste jaren ook sterk een onderwerp van gesprek en debat op maatschappelijk en politiek niveau. 'Mag ik dood?' en 'Wie bepaald of en wanneer dat mag?' Dat zijn vragen in een brede discussie over zelfbeschikkingsrecht ook wanneer het gaat over het levenseinde. Moeilijke en diep ingrijpende vragen, een eenvoudig antwoord is niet mogelijk, soms weet je niet of je voor of tegen moet zijn, en wellicht is het daarom ook niet verstandig deze thema's al bij wet vast te willen leggen. Leven en dood laten zich nu eenmaal geen regels opleggen. Wij vieren in de kerk op de eerste zondag in november "Allerheiligen en Allerzielen". Dat wil zeggen: we staan stil bij alle heiligen, dus bij allen die ons op een bijzondere manier 'vruchten van leven' hebben nagelaten, en waardoor heel de kerk zich geïnspireerd voelt. Maar we staan meer nog stil bij alle zielen, bij onze eigen overledenen die in ons persoonlijk leven 'vruchten van leven' hebben nagelaten. Zij, die niet voor de hele kerk heilig zijn, maar wel voor ons zelf. We dragen hun goede en minder goede eigenschappen vaak met ons mee, en we voegen er eigen trekken aan toe en

Lees verder op pagina 2

Huis van God, huis voor de buurt

Tijd heelt geen wonden.
Tijd leert je leven
met verdriet.
En wachten zeer geduldig
tot je weer schoonheid ziet
en tot de tederste herinneringen
zo diep vertakt zijn
in je ziel
dat ze die zere plekken
kunnen overgroeien.

Kris van Gelaude

Allerzielen

We gedenken de overledenen op 5 november om 10.00 uur.

▶▶ pagina 2

De dood en de kerk

Over afscheidsrituelen in ons kerkgebouw.

▶▶ pagina 3

www.avpnijmegen.nl

Vervolg van pagina 1

die geven we weer door aan volgende generaties. Zo zijn wij, levenden en doden met elkaar verbonden als deel van een grote keten.

We staan stil bij onze pijn en het gemis, bij onze warme herinneringen die we nog koesteren, bij de liefde die we hebben ervaren en het lief en leed dat we hebben gedeeld. Ook dit jaar werd hier niet iedereen oud, gingen mensen te vroeg en onverwachts dood. De dood kent geen compassie, en kan ons leven danig in de war schoppen.

In onze viering van zondag 5 november eren en 'heiligen' wij hun namen door het aansteken van 'n kaars bij het noemen van hun namen en we plaatsen ook lichtjes bij al die anderen die ons dierbaar zijn gebleven en die we nog altijd met ons meedragen, ook al zijn ze misschien al lang geleden gestorven. Wanneer we zo samen de namen van onze doden eren en heiligen, dan bidden wij ze niet de hemel in. Ook hoeven wij niet de gunst van God af te smeken, om voor hen een goed leven na de dood te verkrijgen. De God van het Bijbelse verhaal waarin wij geloven, ziet en hoort, wordt zichtbaar waar ontferming, liefde en trouw nog altijd mensen beweegt om er voor elkaar te zijn en elkaar recht te doen in leven en sterven. Wij eren en heiligen de namen van onze doden door al hun pogingen -geslaagd en niet geslaagd- om een goed mens te zijn in herinnering te roepen. Door te leren van hun mislukkingen en kracht te putten uit alles wat zij naar beste vermogen deden om een bewoonbare aarde, die 'nieuwe wereld', een stapje dichterbij te brengen.

Pastor Kees Megens

Het afgelopen jaar ontvielen ons:

22 oktober	Jan Leisink	73 jaar
11 november	Tom Salet	47 jaar
23 november	Astrid Spree	61 jaar
24 november	Loes Koppens	77 jaar
21 januari	Gerry Peters	91 jaar
11 februari	Tineke v.d. Hoogen	80 jaar
23 februari	Cobie Hensing	89 jaar
11 maart	Nelly Oosterbaan-v.Breemen	93 jaar
1 mei	Rita Gommans-v.Kempen	96 jaar
7 juni	Ans Verouden	74 jaar
20 augustus	Tineke Fennis-v.Rensen	79 jaar
19 september	Jan Fennis	80 jaar

Wij gedenken hen, en onze dierbaren die al eerder zijn heen gegaan, tijdens de viering van Allerzielen / Allerheiligen op 5 november om 10.00 uur. Van harte welkom!

Waar wacht je (nog) op?

In deze tijd van rennen, springen, vliegen, duiken, vallen, opstaan en weer doorgaan denken we al snel dat 'wachten' verloren tijd is. En niet te vergeten de ergernis die ontstaat in de rij bij de kassa, wanneer het verkeer vast zit of wanneer iemand niet direct mail of sms beantwoordt. Maar er is niet alleen een 'wachten', we kennen ook een 'verwachten'.

Denk aan geboorte van een kind, aan bezoek, aan een postpakket,

aan de uitslag van een examen of een sollicitatie. Bezig zijn met het thema wachten en verwachten roept vele vragen op.

- Waar wachten wij op?
- Is wachten werkelijk verloren tijd?
- Wat verwachten wij (nog) van het leven?
- Ziet ons leven er werkelijk zonniger uit wanneer wij nooit meer hoeven te wachten?

In de komende Adventstijd gaan we

die begrippen wachten en verwachten nader onderzoeken. Wachten kan dus wellicht leiden tot een nieuwe opening, wat die ook moge zijn: een idee, een voornemen, een pas op de plaats, een inzicht. Het aanbieden van interessante perspectieven die het wachten in een heel ander licht kunnen zetten. Hierover in het volgende blad meer, maar zet vast vrijdagavond 15 december, vanaf 18.00 uur tot ongeveer 22.00 uur in uw agenda!

De dood en de kerk

Laatst woonde ik het afscheid bij van een moeder van een vriendin die ik zelf ook gekend heb; het was prachtig. Veel kanten van haar werden belicht door familieleden en gespeeld werd de muziek waar deze mevrouw tot het laatst aan gehecht was. Een ritueelbegeleider was aanwezig, maar op de achtergrond. De naaste familie bracht de overledene naar de oven en de overige gasten kregen al koffie en broodjes op een plek vlakbij het crematorium. Na de familie gecondoleerd te hebben liepen Simone en ik naar onze auto en toen passeerde ons de ritueelbegeleider die op een flink tempo naar zijn auto marcheerde: "voor hem is de klus geklaard" dacht ik toen. Voor ons niet, wij zullen dicht bij onze vriendin blijven staan en haar helpen het verdriet te verwerken. We stonden haar ook bij in de jaren die vooraf gingen aan deze gebeurtenis toen haar moeder in groeiende mate verzorging nodig had en helaas redelijk ver weg bleef wonen. Voornoemde familie is niet kerkelijk, nooit geweest en het zou vreemd zijn als zij hun toevlucht zouden hebben gezocht in een kerk, moskee, tempel of synagoge om afscheid van één hunner te nemen. Of... is dat eigenlijk wel zo? Een maand of wat geleden waren Corné van Iersel en ondergetekende op een symposium over de dood. Ons motief was nader kennis te nemen van huidige rituelen om er zo achter te komen of onze kerk nog of weer een rol kon spelen in de dood van medemensen. Bijzonder was dat een oud-leerlinge van mij, Claudia Venhorst, thanatologe van beroep, dit symposium mede had georganiseerd, omdat ze een boek daarover heeft geschreven met ene Brenda Mathijssen. Iemands overlijden kent steeds dezelfde noodzakelijkheden: er moet gepraat worden over wat nu, dat wordt door iemand begeleid, die helpt een plaats van afscheid te kiezen en de inhoud te bepalen van de rituelen; die helpt ook te kiezen tussen begraven of cremeren, teksten van rouwkaarten en eventuele advertenties helpt deze begeleider mee te formuleren ... en dat was het dan. We leerden

dat in Nederland andere wetgeving is dan in de buurlanden en dat bij crematoria alsmaar nieuwe rituelen worden ontwikkeld, zoals het zelf de kist de oven induwen. Maar we hoorden niets over kerken... er waren ook geen vertegenwoordigers van kerken aanwezig behalve Joyce Nissen maar die was er voor haar Peter, verantwoordelijke prof voor het boek over de dood. In het boek staat er wel iets over: secularisering en ontkerkelijking zorgen voor afname van de rol van kerken in afscheidsrituelen. Maar de behoefte aan zingeving, aan betekenisvol handelen, aan vasthouden aan een band met de overledene blijven wel bestaan.

Als koster heb ik vaker afscheidsrituelen meegemaakt in de Antonius van Paduakerk. Soms waren dat bijeenkomsten die niets van doen hadden met de katholieke riten. Precies zoals bij het in het begin beschreven overlijden van een mevrouw werden er toespraken gehouden, muziek gedraaid en werd er begeleid door een ritueel begeleider. Soms werden dia's getoond, lag de overledene niet in een kist maar in een mand, waren er veel of weinig bloemen, al of geen boekjes, etc. Deze afscheidsriten zijn geheel of gedeeltelijk seculier, maar toch werd door de nabestaanden het gebouw uitgekozen omdat het mooier, sfeervoller, meditatiever, akoestisch beter is of omdat het nostalgische herinneringen oproept. Omdat de essentie van een overledene naar voren moet komen vinden we alle rituelen in de Antonius van Paduakerk toegestaan. Wel mag de heiligheid van het gebouw niet worden geschonden maar dat zal ook niet snel het geval zijn.

In oktober vorig jaar verloren wij als Antonius-gemeenschap één van onze steunpilaren, Jan Leisink. Ineens werd hij ziek en na drie weken was hij er niet meer. Natuurlijk waren alle zaken die hierboven genoemd zijn ook nodig; er was een ritueel begeleider, in dit geval ook een pastor, er werden verhalen verteld door kinderen, kleinkinderen en echtgenote, er was een dekbed

versierd door kinderen en kleinkinderen waaronder hij is gestorven, er werd gezongen en op het orgel gespeeld, de kerk was voller dan met Kerstmis. Hij werd te voet naar het kerkhof op de Daalseweg gebracht en daar begraven, er werden daarna koffie en broodjes geserveerd en ook dit alles was prachtig. Weet je wat het verschil is volgens mij? Niet alleen de kinderen, kleinkinderen, andere familieleden, vrienden en vriendinnen maar óók de Antonius-gemeenschap blijft dicht bij Anneke staan, zolang zij en wij er zijn, in een gedeeld geloof dat het goed komt.

Een uitvaartcentrum, een crematorium, het zijn commerciële ondernemingen en als het geld is verdiend houdt de taak op.

Een kerkgebouw kán de functie van een rouwzaal hebben met verder seculiere invulling van het afscheid. Maar ... binnen een gemeenschap sterven is binnen een gemeenschap blijven die groter is dan je kring van naasten.

Ruth neemt afscheid van haar moeder in de kerk waar haar moeder elke week naar toe ging.

"Op dat moment voel ik een andere aanwezigheid, één die ik hiervoor nooit heb gevoeld. Of ik heb het nooit gemerkt. 't Is stevig als een muur en voelt warm aan op de huid. Het is een gemeenschap van mensen die mijn naam kennen, zelfs als ik me hun naam niet kan herinneren. Het is een groep mensen die nooit is gestopt voor me te bidden, ook nadat ik het ouderlijk huis verliet. 't Zijn vrienden van wie ik niet wist dat ik ze had, die mij herinneren terwijl ik hen achter in mijn hoofd had weggestopt."

Jody Picoult Small Great Things

Dat is nu precies wat ik bedoelde...

Wie heeft belangstelling voor een werkgroepje dat zich gaat buigen over dit thema? Ons gebouw en afscheidsdiensten, bekendheid bij de commerciële van onze mogelijkheden, herinrichting van ons interieur om een herinneringsplek te maken, organisatie van een avond over de dood, etc. etc. Opgeven kan via secretariaat@avpnijmegen.nl

Antonius van Padua

Groesbeekseweg 96
6524 DJ Nijmegen
Tel. 024 - 3222388
ING: NL96INGB0000940356
ABN AMRO: NL08ABNA0418667160
www.avpnijmegen.nl

Bereikbaarheid

Pastoor
Cyrus van Vught
Berg en Dalseweg 40
6521 JJ Nijmegen
Tel. 024 - 3221371
vanvught@stefanus.nl

Coördinatoren
Ans Asberg
Clara ter Berg
Tel. 024 - 3222388
secretariaat@avpnijmegen.nl

Bezoekgroep ouderen
Fiet van de Venne
Tel. 024 - 3601748
fietvdvenne@hetnet.nl

Kerstpakketten

In november gaat onze jaarlijkse kerstpakkettenactie weer van start! Een actie waarbij pakketten worden gemaakt voor verschillende groepen mensen, o.a. vluchtelingen, cliënten van Home Start en klanten van de Voedselbank. We denken ruim 650 pakketten nodig te hebben. Gelukkig doen heel veel kerken en enkele scholen in Nijmegen mee met de actie. Zo allemaal samen moet het lukken! In de kerk kunt u eind november weer een doos meenemen en een folder, of een kaartje en een folder. Daar staat precies in met welke artikelen u de doos het beste kunt vullen, zodat het een feestelijk pakket wordt voor de kersttijd. Vergeet niet uw naam en het nummer van de doos op de lijst in te vullen. In de weekenden daarna kunt u de doos weer inleveren in de kerk waar u hem meegenomen heeft. Op zondagmorgen 17 december moeten alle dozen ingeleverd zijn. Het vullen van de doos kost tijd, geld en creativiteit. We hopen dat u het plezierig zult vinden om te doen. De mensen die de doos krijgen zult u er zeker heel blij mee maken! Het zal licht en hoop brengen in donkere dagen. Dank u wel voor uw hulp! *Oecumenische werkgroep Diaconie*

Hemelse spijzen

Van oudsher kent de christelijke traditie bepaalde gerechten die bij het overlijden van iemand gemaakt werden. Zo is het zielenbrood (Vlaanderen) een rond broodje met ingebakken kruis. Voor men het brood eet spreekt men een gebed uit voor de overledenen die men wil gedenken. De traditie van het zielenbrood gaat terug op het volksgeloof dat rond Allerzielen de doden terugkeerden naar de aarde en dat ook de zielen gevoed moesten worden.

De krakeling, gebakken in een achtvorm, symboliseert het nieuwe begin. Het eten van krakelingen bij begrafenissen is in bepaalde streken nog steeds een traditie.

Het is weer tijd ... voor erwtensoep!

Op zondag 19 november wordt de Zevenheuvelenloop weer gehouden. We verkopen dan weer zelfgemaakte erwtensoep verkopen. Dat kan niet zonder uw hulp. Wilt u ons helpen met koken en/of verkopen van de soep of wilt u helpen bij voorbereidende werkzaamheden op zaterdag of zondag? Vanaf 15 oktober tot 29 oktober ligt achter in de kerk een intekenlijst waarop u uw medewerking kenbaar kunt maken. Het is ook mogelijk u aan te melden via: secretariaat@avpnijmegen.nl. De belangstelling voor de soep is groot zodat we veel hulp kunnen gebruiken. De Stichting 'Straatmensen voor Straatmensen' is elk jaar erg blij met onze inzet, daardoor zijn zij in staat thuis- en daklozen de nodige keren een warme maaltijd voor te zetten. De gemaakte onkosten voor de soep kunt u, indien gewenst, in rekening brengen. Fijn als u wilt helpen! *Oecumenische werkgroep diaconie*

Agenda

-Zo 29 okt, 10.00u
Voorganger: Jan Zuiker m.m.v. het Gregoriaans Koor
-Zo 5 nov, 10.00u
Allerheiligen/Allerzielen
Voorganger: Kees Megens m.m.v. Larissa
-Zo 12 nov, 10.00u
Voorganger: Tjeu van Knippenberg m.m.v. het Paduakoor
-Zo 19 nov, 10.00u
Voorganger: Ed Metz m.m.v. de cantor
Zevenheuvelenloop
-Zo 26 nov, 10.00u
Voorganger: Dick Akerboom m.m.v. het Gregoriaans Koor
-Zo 3 dec, 10.00u
Eerste zondag Advent
Voorganger: Theo Brock m.m.v. de cantor
-Zo 10 dec, 10.00u
Tweede zondag advent
Voorganger: Tjeu van Knippenberg m.m.v. het Paduakoor

Inloopavond: in november is er GEEN inloopavond.

Omzien naar elkaar: 26 oktober, 9 en 23 november themaavonden (zie vorige blad).

Colofon

Parochieblad van de Antonius van Paduakerk in Nijmegen-Oost
Verschijnt: 7 á 8 keer per jaar
Oplage: 550 exemplaren
Oplage Kerst: 1.800 exemplaren

Redactie
Jeanine van Weert
Mail: parochieblad@avpnijmegen.nl

Volgend nummer
Kopij inleveren vóór: 11 november
Verschijningsdatum: 19 november